

عنوان مقاله:

مقایسه ایران و اقتصادهای نوظهور در خط سیرها و شاخص های بنیادین توسعه: دوره زمانی ۲۰۲۰-۱۹۸۰

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های برنامه و توسعه، دوره 3، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 44

نویسنده:

سید رحیم تیموری - دکتری جامعه شناسی توسعه دانشگاه تهران، پژوهشگر مطالعات توسعه در مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری، سازمان برنامه و بودجه کشور.

خلاصه مقاله:

پیدایی اقتصادهای نوظهور، یکی از مشخصه های بنیادین امر توسعه در روزگار جدید است؛ به طوری که بازخیزی چین، هند و برزیل و غیره، دورنمای ژئوپولیتیک جهانی را دگرگون می کند. نگاه به گروه بندی ها و ویژگی های اقتصادهای نوظهور نشان می دهد، این کشورها در یک تعریف اشتراک دارند و آن اینکه، همگام با رشد اقتصادی و تقلا برای همپایی در تکنولوژی، به شدت درگیر تجارت و بازارهای جهانی می شوند. پیداست که گذار ایران به جایگاه یک اقتصاد نوظهور، حدود و ثغوری دارد که جستار کنونی، درصدد بیان تطبیقی آن است. پژوهش کنونی بر این مسئله بنیادی قرار گرفته که تکوین اقتصادهای نوظهور بر بستر رویداد «آخرین موج جهانی شدن» در دهه ۱۹۸۰ و بسط سرمایه در «جنوب جهانی» قرار دارد. برای اثبات این مسئله، چهار کشور چین، هند، برزیل، و ترکیه انتخاب و به سیاق روش های تطبیقی کیفی، با ایران مقایسه شدند. دوره زمانی این مطالعه سال های ۱۹۸۰ تا ۲۰۲۰ انتخاب شد که هم زمان با وقوع انقلاب اسلامی در ایران، در بعد داخلی، و رخداد آخرین موج جهانی شدن در اواخر دهه ۱۹۷۰ و دهه ۱۹۸۰، در بعد خارجی، است. یافته های پژوهش نشان می دهد، به دلایلی که اعم آن فقدان اصلاحات نهادی جامع در ایران و شرایط انقباضی ژئوپولیتیک و اقتصادی، به خصوص در دو دهه اخیر، ذیل تنش هسته ای است، ایران از خط سیر تاریخی جدید اقتصادهای نوظهور جا مانده که نمود بارز آن را در حرکت نوسانی، بطئی، و نزولی شاخص های بنیادین توسعه در ایران، در مقایسه با کشورهای مدل این مطالعه است.

کلمات کلیدی:

اقتصادهای نوظهور، جهانی شدن، جنوب جهانی، اصلاحات نهادی، شاخص های توسعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1555117>

